

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша (м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

**IV Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція**

**«МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД СУСПІЛЬНО-
ГЕОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»**

м. Мукачєво

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Тернопільський національний педагогічний університет
ім. Володимира Гнатюка
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша
(м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

Тези доповідей

**IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

**«МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД
СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ
ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»**

27 жовтня 2023 року

Мукачево 2023

УДК 338.486:91(477:4)(043.2)
М 58

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 9 від 23 листопада 2023 р.)*

Відповідальний за випуск – Василь ЛЕТА

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., проф. (голова); Смочко Н.М. – д.геогр.н., проф. (заст.гол.), Лужанська Т.Ю. – к.геогр.н., Папп В.В. – д.е.н., проф., П’ятка Н.С. – к.е.н., доц., Лета В.В. – к. геогр.н., доц.; Медвідь Л.І. – к.е.н., доц.; Цупанич О.І. – провідний фахівець кафедри.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, магістрантів, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні аспекти суспільно-географічного розвитку туристичної галузі у контексті інтегрування України в європейський економічний простір.

М 58

Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції: тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції / ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол.) та ін. Мукачево: МДУ, 2023, 66 с.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей. Погляди редколегії не завжди збігаються з позиціями авторів.

© Мукачівський державний університет, 2023

ЗМІСТ

ПРОСТОРОВО-ГЕОГРАФІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ СЕКТОРУ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ

1. *Наталія Влащенко, Ігор Лисяк* Стратегічні напрямки розвитку санаторно-курортного комплексу України..... 8
2. *Федір Мороз* Фізичний розвиток як складова формування інфраструктури сектору туризму та гостинності..... 10
3. *Юлія Масюк* Специфіка рекреаційно-туристичних територій Польщі та Чехії для потреб оздоровчого та лікувального туризму..... 12
4. *Лариса Медвідь, Юлія Дідович* Туристичний потенціал Польщі..... 14

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ МОДЕЛІ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ РЕГІОНУ

5. *Людмила Матвійчук, Світлана Павленко* Сучасні тенденції розвитку велотуризму у місті Луцьк..... 17

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ УКРАЇНИ НА СВІТОВИХ РИНКАХ ПОСЛУГ

6. *Григорій Боянівський, Ірина Чайка* Підвищення якості продукції закладів ресторанного господарства Львова: основні напрямки..... 20
7. *Віталія Чиняк* Динаміка показників діяльності сектору гостинності Закарпатської області в докризовий період..... 22
8. *Орест Дідора, Ірина Чайка* Інноваційні підходи у забезпеченні конкурентоздатності закладів ресторанного господарства міста Львова..... 24
9. *Галина Кушнірук, Андрій Мандюк* Антикризове управління у ресторанному бізнесі..... 26
10. *Олександр Крупський, Юлія Стасюк* Особливості управління персоналом в сфері туризму..... 28
11. *Марина Слоква, Валерій Джунковський* Міжнародні стандарти впровадження екологічних принципів соціальної відповідальності..... 30

МОНІТОРИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

12. *Віта Котубей, Жанна Штефаньо* Вплив війни на розвиток туризму в Україні... 33
13. *Світлана Майкова, Злата Сутеля* Тенденції обслуговування у ресторанному бізнесі в умовах невизначеності..... 35
14. *Дарина Чернишова, Юрій Джунковський* Управління інформаційною безпекою підприємства..... 38

АСПЕКТИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СЕКТОРУ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ УКРАЇНИ НА ПОВОЄННОМУ ЕТАПІ

15. *Денис Подпісов* Глемпінги як сучасний тренд масового туризму..... 41
16. *Людмила Матвійчук, Роман Шевчук* Агротуризм як інструмент збереження та розвитку сільських територій України після воєнних подій..... 43

ЕКОНОМІЧНИЙ ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА РИНОК ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

17. *Вікторія Грицько, Олександра Калій* Вплив інновацій на ринок туристичних послуг..... 46

Галина КУШНІРУК
кандидат економічних наук, доцентка

Андрій МАНДЮК
магістрант II курсу
Львівський національний університет імені Івана Франка
halyna.kushniruk@lnu.edu.ua

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ У РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ

Ресторанний бізнес стикається з безліччю різних видів ризику. Оскільки ресторатори не можуть зазирнути у майбутнє, найкращим способом дій є розробка плану антикризового управління. Усвідомлення свого середовища ризику є критично важливим кроком, який може допомогти відновитися після несподіваних викликів. Саме тому необхідною є розробка стратегії антикризового управління, яка дозволить ресторанному бізнесу своєчасно реагувати на конкретні загрози. Маючи план управління кризовими ситуаціями, можна виявляти ризики на ранніх стадіях і пом'якшувати їх до того, як вони порушать основну діяльність ресторану.

Криза підприємства – це незапланований і небажаний, обмежений у часі процес, що істотно перешкоджає або навіть робить неможливим функціонування підприємства. Вона також представляє собою переломний момент у виробничих, комерційних, фінансових та інших процесах, що відбуваються на підприємстві. Сьогодні маємо в Україні комплекс криз одночасно: економічна, політична, організаційна, соціальна, психологічна, в тому числі криза пандемії та криза, спричинена війною. Кожна з них несе свої наслідки для держави, економіки населення та підприємств.

Антикризове управління, або кризовий менеджмент – це процес порятунку організації, підприємства від руйнівних впливів і створення умов для подальшого розвитку [4]. Антикризове управління підприємством розглядається у двох аспектах: як недопущення до негативних кризових явищ, мінімізації кризових наслідків, уникнення негативних наслідків від кризи так як управління, покликане вивести підприємство з кризового стану і продовжити його працездатність і в післякризовий період [2].

З якими ризиками стикається ресторанний бізнес? Це харчові отруєння, забруднена вода та забруднення інгредієнтів для приготування їжі; поширення інфекційних захворювань через соціальну природу ресторанів; зіпсована репутація через низькі рейтинги ресторанів або невдалі перевірки безпеки; низький попит; загроза кібербезпеці; збій операційної системи; крадіжки, насильницьке пограбування, тероризм тощо.

У контексті ризиків, з якими стикаються ресторани, наявність плану антикризового управління дозволить ресторанному бізнесу своєчасно відреагувати на конкретні загрози. План антикризового управління окреслює кроки, які компанія повинна зробити, зіткнувшись із конкретними ризиками. Оскільки цей план підготовлений заздалегідь, можна швидше відреагувати та пом'якшити потенційні втрати, які в іншому випадку могли б паралізувати діяльність ресторану. Основні компоненти, які повинен включати план антикризового управління у ресторанному бізнесі, включають створення спеціальної групи кризового реагування, антикризове планування та підготовка, страхування, проактивність – бути в курсі майбутніх загроз і готуватися до них заздалегідь, розвиток ефективних каналів комунікації, ефективна логістична діяльність тощо.

Мета антикризового управління – врятувати систему, причому всіма доступними методами з мобілізацією усіх доступних ресурсів. Для ресторанного бізнесу такими напрямками можуть стати: активний розвиток цифрових технологій таких як онлайн маркетинг і інфлюенсер; телеграм-боти та різного роду мобільні додатки для здійснення замовлень; впровадження інноваційних методів, наприклад, технологізація, реінжиніринг, краудсорсинг, бенчмаркінг, аутсорсинг, аутстафінг [4]; впровадження індивідуального підходу до надання послуг; активний розвиток кейтерингу; орієнтація на бюджетний сегмент ринку;

використання сучасних програм автоматизації (наприклад, система автоматизації Poster для ресторанів і кафе) для моніторингу поточного стану бізнесу, швидкого перерозподілу ресурсів і запасів, а також для оптимізації витрат та інше.

Варто зазначити, що криза – це також спроба перейти на якісно інший рівень розвитку підприємства, це можливість перебудувати все по новому та розпочати кардинальні зміни у ресторанному бізнесі. В умовах невизначеності бізнес потребує швидких дій та продуманості у прийнятті рішень, значних інвестицій у цифрові технології та додаткові заходи для покращення роботи ресторану. Саме тому варто розглянути різні типи технологій, що мають вплинути на майбутнє ресторанного бізнесу та дадуть змогу підвищити конкурентоспроможність українських рестораних підприємств на світовому ринку.

В умовах війни вітчизняний ресторанний бізнес знаходиться у стані кризи і ефективні антикризові заходи як з боку самих ресторанів так і з боку держави, допомагають закладам ресторанного господарства стабілізувати свою діяльність. Наприклад, важливу роль відіграє підтримка держави та міжнародних організацій через розроблення та реалізацію різноманітних програм та проектів; проведення різних акцій спрямованих на підтримку сфери гостинності; усунення перебоїв у ланцюгах поставок ресторанної сировини для формування ресторанних послуг та налагодження шляхів для безпечного внутрішнього туризму в Україні; орієнтація на надання бюджетних та соціальних послуг тощо.

У розробці антикризових програм повоєнного відновлення ресторанної сфери також варто врахувати досвід інших країн, ресторанний бізнес яких функціонував в подібних умовах та зазнав втрат через бойові дії, зокрема війну, чи кризові ситуації, але у недалекій перспективі досяг ефективного розвитку ресторанного бізнесу [1; 3].

Таким чином, сьогодні ресторани намагаються завоювати довіру клієнтів і зробити свій бізнес стійким. Простий перехід на онлайн-модель доставки або скорочення кількості місць не є фінансово життєздатним варіантом, оскільки вони вже працюють в умовах серйозної економічної кризи. Саме тому все більше ресторанів впроваджують нові технології і використовують практику антикризового менеджменту. Зокрема, пандемія COVID-19 чітко показала, що антикризовий менеджмент вимагає кардинальних змін у тому, як працює ресторанний бізнес [5]. Існує гостра потреба в тому, щоб ресторани, незалежно від розміру чи формату, розробили ретельний і дієвий антикризовий план. Таким чином ресторани можуть краще підготуватися до наступної кризи у сфері гостинності та врятувати свій бізнес від закриття у майбутньому. Саме тому антикризове управління нині необхідно для того, щоб уникнути величезних збитків, щоб усі заклади ресторанного бізнесу працювали у стабільному режимі, приносячи дохід власникам бізнесу та державі.

Список використаних джерел

1. Банева І. О., Величко О. В. Перспективи післявоєнного відновлення готельно-ресторанної галузі в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 67. С. 46-50. <https://doi.org/10.32843/infrastructure67-8>
2. Кіш Г., Шпіс Н. Завдання, мета та інструменти антикризового менеджменту ресторанних підприємств в умовах пандемії Covid-19. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. Вип. № 1 (34). С. 96-101. <https://doi.org/10.32782/easterneurope.34-16>
3. Самодай В., Рибальченко С., & Орищенко Є. Антикризове управління готельним підприємством в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-35>
4. Чаркіна Т. Ю., Марценюк Л. В., Задоя В. О., Пікуліна О. В. Стратегічні напрями управління готельно-ресторанним бізнесом в умовах кризи. *Економіка та держава*. 2021. № 2. С. 19-23. <https://doi.org/10.32702/23066806.2021.2.19>
5. Rutynskyi M., Kushniruk H. (2022). Restaurant industry in the tourist city of Eastern Europe: post-COVID-19 perspectives. The case of Lviv (Ukraine). In Borges A. et al. (Eds). *Gastronomy, Hospitality, and the Future of the Restaurant Industry: Post-COVID-19 Perspectives*. Hershey, USA: IGI Global. P. 220-243. <https://doi.org/10.4018/978-1-7998-9148-2.ch012>